

5. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ 2. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SENARYO 1

Soru 1 (SB.5.3.3): Mezopotamya uygarlıklarından Sümerlerin ve Anadolu uygarlıklarından Lidyalıların insanlık tarihine ve ortak mirasa yaptıkları katkıları, her iki bölgeden birer önemli buluş seçerek karşılaştırınız.

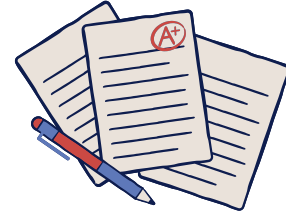
Soru 2 (SB.5.4.1): Demokrasi ve cumhuriyet kavramları arasındaki temel farkı; birinin yönetim biçimi, diğèrinin ise devlet şekli/yapısı olması üzerinden açıklayınız.

Soru 3 (SB.5.4.1): Demokrasi ve cumhuriyetin ortak özellikleri olan "milli egemenlik" ve "hukukun üstünlüğü" ilkelerinin demokratik bir yönetimdeki önemini belirtiniz.

Soru 4 (SB.5.4.2): Etkin bir vatandaşın seçimlerde bilinçli oy kullanması ve yasalara uyması, bir ülkedeki demokrasiyi ve toplum düzenini nasıl güçlendirir? Açıklayınız.,

Soru 5 (SB.5.4.2): Toplumsal sorunlara duyarlı olan ve gönüllü çalışmalara katılan etkin vatandaşların, toplumsal dayanışma ve huzur üzerindeki etkilerini belirtiniz.

SENARYO 1 - CEVAP ANAHTARI

Soru 1 (SB.5.3.3) Cevabı:

- Sümerler (Mezopotamya): İnsanlık tarihinin en önemli buluşlarından biri olan çivi yazısını icat ederek tarih çağlarını başlatmışlar; ayrıca tekerleği, ay takvimini ve dört işlemi bularak bilim ve teknolojiye temel oluşturmuşlardır,.
- Lidyalılar (Anadolu): Ticarete takas usulüne son veren parayı (sikkeleri) icat ederek ekonomik hayatı kökten değiştirmişler ve Efes'ten Mezopotamya'ya uzanan Kral Yolu'nu kurarak ticari etkileşimi artırmışlardır,.
- Karşılaştırma: Sümerler daha çok bilimin, yazının ve teknik araçların (tekerlek) temellerini atarken; Lidyalılar ekonominin, paranın ve ticaret yollarının gelişmesine öncülük ederek ortak mirasa farklı alanlarda katkı sağlamışlardır.

Soru 2 (SB.5.4.1) Cevabı:

- Demokrasi bir yönetim biçimidir; temel odağı halkın iradesinin, katılımının ve özgürlüklerin yönetimde ön planda olmasıdır.
- Cumhuriyet ise bir devlet şekli ve yapısıdır; devlet başkanının (cumhurbaşkanı) halk tarafından seçimle gelmesini ifade eder ve monarşi (kral/padişah) sistemini reddeder. Bu fark nedeniyle, bir ülkede devlet başkanı seçimle gelse bile (cumhuriyet), eğer halkın özgürlükleri kısıtlıysa o yönetim tam anlamıyla demokratik olmayabilir.

Soru 3 (SB.5.4.1) Cevabı:

- Milli Egemenlik: Egemenliğin kayıtsız şartsız halka ait olması, halkın kendi geleceği hakkında karar verme gücüne sahip olması demektir; bu da demokrasinin en temel dayanağıdır.
- Hukukun Üstünlüğü: Hiç kimsenin kanunlardan üstün olmadığını ve herkesin yasalar önünde eşit olduğunu garanti eder; bu ilke, demokratik bir yönetimde adaletin sağlanması ve hakların korunması için hayati önem taşır.

Soru 4 (SB.5.4.2) Cevabı:

- Bilinçli oy kullanmak, halkın kendi fikirlerini yönetime yansıtmasını sağlayarak demokrasiyi güçlendirir ve yönetimin daha adil bir şekilde işlemesine katkı sunar.
- Yasalara uymak, toplumdaki hak ve özgürlüklerin korunmasını sağlar, çatışmaları azaltır ve hukukun üstünlüğünü koruyarak güvenli bir toplum düzeni oluşturur.

Soru 5 (SB.5.4.2) Cevabı:

- Toplumsal sorunlara duyarlı etkin vatandaşlar, gönüllü çalışmalara katılarak toplumsal dayanışmayı güçlendirirler ve özellikle kriz anlarında toplumun bir arada kalmasını sağlarlar.
- Bu duyarlılık, toplum içindeki yardımlaşmayı artırırken çatışmaları azaltır, böylece insanlar arasında huzur ve barış içinde yaşama ortamı oluşur